

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే

॥ చత్వారింశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చత్వారింశః సర్గః ॥

సగరపుత్రాణాం భావినం వినాశం సూచయిత్వా బ్రహ్మణా దేవానాం
శమనం భువం ఖనతాం సగరాత్మజానాం కపిలపార్శ్వే గమనం తస్య
రోషాగ్నినా తేషాం భస్మీభావశ్చ

దేవతానాం వచః శ్రుత్వా భగవాన్ వై పితామహః |
ప్రత్యువాచ సుసంత్రస్తాన్ కృతాంతబలమోహితాన్ || 1.40.1 ||

యస్యేయం వసుధా కృత్స్నా వాసుదేవస్య ధీమతః |
మహిషీ మాధవస్యైషా స ఏవ భగవాన్ ప్రభుః || 1.40.2 ||

కాపిలం రూపమాస్థాయ ధారయత్యనిశం ధరాం |
తస్య కోపాగ్నినా దగ్ధా భవిష్యంతి నృపాత్మజాః || 1.40.3 ||

పృథివ్యాశ్చాపి నిర్భేదో దృష్ట ఏవ సనాతనః |
సగరస్య చ పుత్రాణాం వినాశో దీర్ఘదర్శినాం || 1.40.4 ||

పితామహవచః శ్రుత్వా త్రయస్త్రింశదరిందమాః |
దేవాః పరమసంహృష్టాః పునర్జగ్ముర్యథాగతం || 1.40.5 ||

సగరస్య చ పుత్రాణాం ప్రాదురాసీన్మహాస్వనః |
పృథివ్యాం భిద్యమానాయాం నిర్ఘాతసమనిఃస్వనః || 1.40.6 ||

తతో భిత్త్వా మహీం సర్వాం కృత్వా చాపి ప్రదక్షిణం |
సహితాః సాగరాః సర్వే పితరం వాక్యమబ్రువన్ || 1.40.7 ||

పరిక్రాంతా మహీ సర్వా సత్త్వవంతశ్చ సూదితాః |
దేవదానవరక్షాంసి పిశాచోరగపన్నగాః || 1.40.8 ||

న చ పశ్యామహేఽశ్వం తే అశ్వహర్తారమేవ చ |
కిం కరిష్యామ భద్రం తే బుద్ధిరత్ర విచార్యతాం || 1.40.9 ||

తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా పుత్రాణాం రాజసత్తమః |
సమన్యురబ్రవీద్ వాక్యం సగరో రఘునందన || 1.40.10 ||

భూయః ఖనత భద్రం వో విభేద్య వసుధాతలం |
అశ్వహర్తారమాసాద్య కృతార్థాశ్చ నివర్తత || 1.40.11 ||

పితుర్వచనమాసాద్య సగరస్య మహాత్మనః |
షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి రసాతలమభిద్రవన్ || 1.40.12 ||

ఖన్యమానే తతస్తస్మిన్ దదృశుః పర్వతోపమం |
దిశాగజం విరూపాక్షం ధారయంతం మహీతలం || 1.40.13 ||

సపర్వతవనాం కృత్స్నం పృథివీం రఘునందన |
ధారయామాస శిరసా విరూపాక్షో మహాగజః || 1.40.14 ||

యదా పర్వణి కాకుత్స్థ విశ్రమార్థం మహాగజః |
భేదాచ్ఛాలయతే శీర్షం భూమికంపస్తదా భవేత్ || 1.40.15 ||

తే తం ప్రదక్షిణం కృత్వా దిశాపాలం మహాగజం |
మానయంతో హి తే రామ జగ్ముర్భిత్త్వా రసాతలం || 1.40.16 ||

తతః పూర్వాం దిశం భిత్త్వా దక్షిణాం బిభిదుః పునః |
దక్షిణస్యామపి దిశి దదృశుస్తే మహాగజం || 1.40.17 ||

మహాపద్మం మహాత్మానం సుమహత్పర్వతోపమం |
శిరసా ధారయంతం గాం విస్మయం జగ్మురుత్తమం || 1.40.18 ||

తే తం ప్రదక్షిణం కృత్వా సగరస్య మహాత్మనః |
షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి పశ్చిమాం బిభిదుర్ద్దశం || 1.40.19 ||

పశ్చిమాయామపి దిశి మహంతమచలోపమం |
దిశాగజం సౌమనసం దదృశుస్తే మహాబలాః || 1.40.20 ||

తే తం ప్రదక్షిణం కృత్వా పృష్ఠ్వా చాపి నిరామయం |
ఖనంతః సముపాక్రాంతా దిశం సోమవతీం తదా || 1.40.21 ||

ఉత్తరస్యాం రఘుశ్రేష్ఠ దదృశుర్ద్విమపాండురం |
భద్రం భద్రేణ వపుషా ధారయంతం మహీమిమాం || 1.40.22 ||

సమాలభ్య తతః సర్వే కృత్వా చైనం ప్రదక్షిణం |
షష్ఠిః పుత్రసహస్రాణి బిభిదుర్వసుధాతలం || 1.40.23 ||

తతః ప్రాగుత్తరాం గత్వా సాగరాః ప్రథితాం దిశం |
రోషాదభ్యఖనన్ సర్వే పృథివీం సగరాత్మజాః || 1.40.24 ||

తే తు సర్వే మహాత్మానో భీమవేగా మహాబలాః |
దదృశుః కపిలం తత్ర వాసుదేవం సనాతనం || 1.40.25 ||

హయం చ తస్య దేవస్య చరంతమవిదూరతః |
ప్రహర్షమతులం ప్రాప్తాః సర్వే తే రఘునందన || 1.40.26 ||

తే తం యజ్ఞహనం జ్ఞాత్వా క్రోధపర్యాకులేక్షణాః |
ఖనిత్రలాంగలధరా నానావృక్షశిలాధరాః || 1.40.27 ||

అభ్యధావంత సంక్రుద్ధాస్తిష్ఠ తిష్ఠేతి చాబ్రువన్ |
అస్మాకం త్వం హి తురగం యజ్ఞియం హృతవానసి || 1.40.28 ||

దుర్మేధస్త్యం హి సంప్రాప్తాన్ విద్ధి నః సగరాత్మజాన్ |
శ్రుత్వా తద్ వచనం తేషాం కపిలో రఘునందన || 1.40.29 ||

రోషేణ మహతావిష్టో హుంకారమకరోత్ తదా |
 తతస్తేనాప్రమేయేణ కపిలేన మహాత్మనా |
 భస్మరాశీకృతాః సర్వే కాకుత్స్థ సగరాత్మజాః || 1.40.30 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే చత్వారింశః సర్గః ||